

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет початкової освіти
Кафедра теорії початкового навчання

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. завідувача кафедри теорії
початкового навчання

Олена ЯЩУК

«13» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 13. КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ З ПРАКТИКУМОМ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 013 Початкова освіта

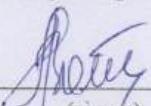
(шифр і назва напряму підготовки/спеціальності)

Освітня програма: Початкова освіта

(назва освітньої програми)

Робоча програма з навчальної дисципліни «Курс української мови з практикумом у початковій школі» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» освітньої програми Початкова освіта спеціальності 013 Початкова освіта

Розробник: Волошина Г. П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії початкового навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

(підпис)

Ганна ВОЛОШИНА
(Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Робочу програму погоджено

Гарант освітньої програми «Початкова освіта»
(назва освітньої програми)

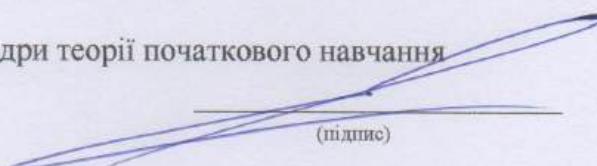

(підпис)

Людмила РОСНКО
(Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії початкового навчання

Протокол № 1 від «13» серпня 2024 року

В. о. завідувача кафедри теорії початкового навчання

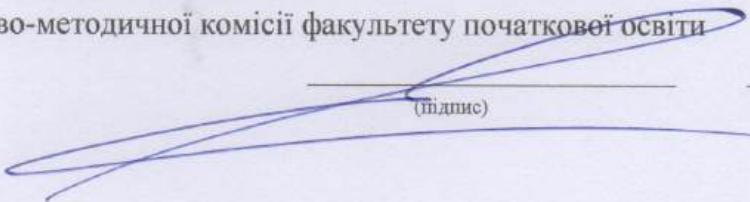

(підпис)

Олена ЯЩУК
(Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету початкової освіти

Протокол № 1 від «16» серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії факультету початкової освіти

(підпис)

Олена ЯЩУК
(Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	дenna	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	7/210	7/210
Курс	1-2	1
Семестр	2,3,4	1-2
Кількість змістових модулів:	3	3
Обсяг кредитів із розподілом за семестрами	II – 3 кр. III – 2 кр. IV – 2 кр.	II – 3 кр. III – 2 кр. IV – 2 кр.
Обсяг годин, у тому числі:	210	210
Аудиторні:	106	22
Лекційні	34	6
Семінарські / Практичні	72	16
Лабораторні		
Самостійна робота	94	178
Індивідуальні завдання	10	10
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати у майбутніх учителів початкових класів систему знань і практичних умінь та навичок, спрямованих на підвищення ефективності навчально-виховного процесу на уроках української мови; на формування в учнів практичних навичок володіння українським мовленням.

Курс орієнтований на вдосконалення орфографічних, пунктуаційних умінь і навичок студентів, загалом охоплює такі розділи сучасної української літературної мови, як орфографію, граматику, синтаксис, пунктуацію та ін. Дисципліна є складником нормативного блоку, передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної підготовки майбутніх учителів початкової школи, з-поміж яких – формування нормативного мовлення студентів.

Основною метою дисципліни «Курс української мови з практикумом у початковій школі» є забезпечити фахову підготовку майбутніх учителів початкової школи, допомогти студентам практично оволодіти нормами писемного літературного мовлення, сформувати в них міцні навички культури письма. У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів вищої освіти формуються такі компетентності:

Завдання:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з науковими зasadами та закономірностями методики формування знань, умінь, навичок молодших школярів у галузі української мови;

- розкрити особливості формування в учнів системи початкових уявлень і понять з фонетики, лексики, словотвору, морфології, синтаксису, прийомами ознайомлення школярів з найважливішими нормами української літературної мови та правопису й

здійснення на цій основі мовленнєвого розвитку дітей, підвищення їхньої мовленнєвої культури;

– сформувати у здобувачів вищої освіти уміння співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї в практику навчання мови; розвивати в учнів мовну й мовленнєву компетенції, виховувати свідомих громадян України; проводити самостійні наукові пошуки й експериментальні дослідження.

3. Компетентності та результати навчання за освітньою програмою.

Компетентності:

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовнолітературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

Результати навчання:

РН 1. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

РН 3. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

РН 4. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

РН 5. Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечної використання цифрових технологій та сервісів.

РН 7. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

РН 14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

РН 21. Знати та застосовувати у освітньому процесі початкової школи окремі педагогічні технології.

РН 22. Демонструвати наукові знання, практичні уміння та навички з дисциплін, що складають теоретичну й діяльнісну основи для реалізації завдань освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної / математичної / природничої / технологічної / інформатичної / соціальної і здоров'язбережувальної / громадянської та історичної / мистецької / фізкультурної).

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий Модуль I. Орфоепія.

Тема 1. Вступ. Орфоепія. Основні зміни у новому правописі.

Тема 2. Орфоепія. Орфоепія як розділ мовознавчої науки про вимову.

Тема 3. Орфоепічні норми. Причини порушення правил української літературної вимови. Основні правила української літературної вимови. Вимова слів іншомовного походження. Словесний та логічний наголос.

Тема 4. Зміни приголосних у потоці мовлення. Асиміляція приголосних, різновиди: за дзвінкістю і глухістю; за місцем і способом творення; за м'якістю. Дисиміляція. Спрощення у групах приголосних. Подовження і подвоєння приголосних.

Змістовий Модуль II. Орфографія. Морфологія. Пунктуація.

Тема 5. Українська орфографія. Орфографія як розділ мовознавства. Принципи української орфографії: фонетичний, морфологічний, історичний, смисловий. Орфографія її основні поняття і правила. Чергування фонем. Поняття про чергування. Морфонологія як розділ мовознавства. Історичні чергування голосних фонем. Чергування приголосних фонем.

Тема 6. Правопис іменників, прикладок, великої літери. Система й значення відмінків. Правопис прикладок. Вживання великої літери.

Тема 7. Правопис прикметників, числівників та займенників. Написання відмінкових закінчень та найуживаніших суфіксів прикметників. Правопис форм ступенів порівняння прикметників. Написання складних прикметників. Правопис прикметників, утворених від власних назв. Відмінювання та написання числівників. Загальні норми правопису займенників, їх відмінювання.

Тема 8. Написання форм дієслів та прислівників. Правопис закінчень дієслів у теперішньому і простому майбутньому часах. Написання дієслівних форм. Вживання частки *не* з дієслівними формами. Правопис складних прислівників. Частки *ни* з прислівниками. Правопис прийменників, сполучників, часток, вигуків, звуконаслідувальних слів.

Тема 9-10. Синтаксис і пунктуація. Основи української пунктуації. Поняття про пунктуацію. Розділові знаки в простому ускладненому речення. Розділові знаки в складних реченнях. Розділові знаки в реченнях з прямою і непрямою мовою.

Змістовий Модуль III. Лексикологія. Розвиток мовлення.

Тема 11. Мовні засоби художнього стилю. Індивідуалізація мови дійових осіб. Змістовий аспект понять *синонім*, *антонім*, *архаїзм*, *неологізми*, *професіоналізми*, *діалектизми*. Змістовий аспект понять *епітет*, *метафора*, *одухотворення*, *порівняння*, *алегорія*, *гіпербола*, *метонімія*, *антитеза*, *оксюморон*. Літературний пейзаж та його роль у створенні художнього образу.

Тема 12. Мовленнєва і мовна компетенція молодшого школяра. Мова і мовлення. Взаємозв'язок мови і мовлення. Мовленнєва діяльність. Види мовленнєвої діяльності. Спільне й відмінне в усному і писемному мовленні. Поняття «мовна компетенція молодшого школяра».

Тема 13. Поняття про текст. Будова тексту. Поняття про текст. Вимоги до тексту. Істотні ознаки тексту. Способи зв'язку між реченнями у тексті. Текстовий час. Типи і різновиди текстів. Будова тексту.

Тема 14. Структурно-композиційні способи мовленнєвої діяльності. Процес творення тексту. Основні напрями роботи з розвитку зв'язного мовлення молодших школярів. Процес творення тексту. Основні групи умінь з розвитку зв'язного мовлення. Систематизація матеріалу для висловлювання. Методичні принципи навчання зв'язного мовлення. Вправи з розвитку мовлення.

Тема 15. Ключові ознаки різних типів текстів. Види діалогічних і монологічних висловлювань у початкових класах. Типологія тексту. Тексти-розвіді. Тексти-описи. Тексти-роздуми.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усного	у тому числі					Усного	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с/р		л	п	ла	інд.	с/р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Орфоепія.

Тема 1. Вступ. Орфоепія. Основні зміни у новому правописі.	12	2	2			8	12	1	1			10
Тема 2. Орфоепія. Орфоепія як розділ мовознавчої науки про вимову.	14	2	4			8	11		1			10
Тема 3. Орфоепічні норми.	14	2	6			6	11		1			10
Тема 4. Зміни голосних і приголосних у потоці мовлення.	14	2	4			8	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 1	54	8	16			30	46	2	4			40

Змістовий модуль 2. Орфографія. Морфологія. Пунктуація

Тема 5. Орфографія її основні поняття і правила	26	6	14			6	16	1	1			14
Тема 6. Правопис іменників, прикладок, великої літери.	16	2	4			10	21		1			20
Тема 7. Правопис прікметників, числівників та займенників.	16	4	6			6	22	1	1			20
Тема 8. Написання форм дієслів та прислівників та службових частин мови	16	2	6			8	21		1			20
Тема 9-10. Синтаксис і пунктуація.	14	2	6			6	22		2			20

Разом за змістовим модулем 2	88	16	36			36	102	2	6			94

Змістовий модуль 3. Лексикологія. Розвиток мовлення

Тема 11. Мовні засоби художнього стилю.	14	2	4			8	13	1	2			10
Тема 12. Мовленнєва і мовна компетенція молодшого школяра.	12	2	4			6	11		1			10
Тема 13. Поняття про текст. Будова тексту.	12	2	4			6	9		1			8
Тема 14. Структурно-композиційні способи мовленнєвої діяльності.	10	2	4			4	9		1			8
Тема 15. Ключові ознаки різних типів текстів.	10	2	4			4	10	1	1			8
Разом за змістовим модулем 3	58	10	20			28	52	2	6			44

Модуль 2

ІНДЗ	10			10		10			10			
Усього годин	210	34	72		10	94	210	6	16		10	178

6. Теми практичних занять

Тема	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Вступ. Орфоепія. Основні зміни в українському правописі	2	1
2.	Орфоепія. Орфоепія як розділ мовознавчої науки про вимову. Особливості сучасної літературної вимови	4	1
3.	Орфоепія. Орфоепічні норми. Закони й засоби милозвучності української мови	6	1
4.	Орфоепія. Зміни голосних і приголосних звуків у потоці мовлення. Орфоепічний аналіз слова.	4	1
5.	Орфографія її основні правила і поняття. Різновиди орфограм.	4	
6.	Подовження і подвоєння літер. Вживання м'якого знака. Вживання апострофа.	2	1
7-8.	Правопис іншомовних слів. Уживання великої літери. Правила перенесення слів. Написання в лапках і без лапок.	4	
9-10.	Словотвір і орфографія. Правопис префіксів. Правопис суфіксів. правопис складних слів.	4	1
11-12.	Морфологія. Правопис іменників, прикладок, великої літери	6	1
13-14.	Написання числівників, прикметників та займенників	4	1
15-16.	Написання форм дієслів та прислівників.	4	1
17.	Написання НЕ з різними частинами мови. Написання службових частин мови.	2	
18.	Синтаксис і пунктуація. Пунктуаційні знаки в простому ускладненому реченні	2	

19.	Розділові знаки у складносурядному і складнопідрядному реченні	2	1
20-21.	Розділові знаки в реченнях із прямою, непрямою і не власне прямою мовою, репліками і цитатами. Пунктуаційний аналіз таких речень. Пунктуаційний аналіз складного речення	2	
22-23.	Мовні засоби художнього стилю	4	1
24-25	Взаємозв'язок мови й мовлення	2	1
26-27.	Види мовленнєвої діяльності	2	
28.	Поняття про текст. Будова тексту	2	1
29	Типи і різновиди текстів. Будова тексту	2	
30.	Ключові ознаки різних типів текстів	2	1
31-32.	Ключові ознаки різних типів текстів. Опис і міркування.	2	1
33.	Структурно-композиційні способи мовленнєвої діяльності	2	1
34.	Процес творення тексту	2	
Всього		72	16

7. Самостійна робота

Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1 Вступ. Орфоепія. Основні зміни у новому правописі 1. Підготуйте наукову доповідь із презентацією на тему: «Історія розвитку орфоепії української літературної мови. 2. Виписати з поданого переліку слова з помилками. Пояснити правила їх написання. З давніх-давен, ніби то, бесперешкодно, бреніти, неспроста, адютант ядерноенергетичний, цвях, пів кімнати, брутто, середньовіччя, хібащо, величезний, пристрасний, ірреальний, вілла, криворізький, беспечний, ллються, медвяний, комп'ютер, аккумулятор, джигіт, інтерв'ю, казахський, пів-Харкова, ф'юзеляж, доцентський, зломити, дзвякати, всеж-таки, спросоння, східнослов'янський, з-посеред, Верховна Рада, чотирма, шоце, східно-європейський, латишський, скраю, спіллоба, найблищий, по-брацьки, малодосліджений, близький Схід, раз за разом, із-за, позаторік, міні-футбол, ахілесова п'ята, нагора, не можна, пліч-о-пліч, дев'ятсот, Божа Матір, зовнішньополітичний, нізвідки, п'юре, дармащо, Збройні сили України, тъмяний, з-поміж, меншість, колач, присв'ячений, без відома, суспільно-корисний, незрівнянний, різьбар, священник, миши'як, розброєння, авжеж (частка), під час, Дарданели.	8	10
Тема 2. Орфоепія як розділ мовознавчої науки про вимову 2. Підготуйте наукову доповідь із презентацією на одну з тем: а) «Теоретико-методичні засади вивчення орфоепії»; б) «Ефективні методи навчання орфоепії»; в) «Роль інформаційних технологій у навченні орфоепії».	8	10
Тема 3. Орфоепічні норми 1. Випишіть зі словника лінгвістичних термінів поняття «Орфоепія», «Літературна норма». 2. Підготуйте наукову доповідь із презентацією на одну з тем: а) «Історія звуків [г] і [ґ] в українській мові та передача їх на письмі»; б)	6	10

<p>«Літературна вимова сполучень приголосних звуків (випадки асиміляції)»;</p> <p>в) «Нормативна вимова іншомовних слів».</p> <p>3. Прочитайте поданий текст, поясніть особливості вимови підкреслених слів.</p> <p><i>А як по гінких стеблах палахкотять рожі! Оксамитові квіти твого дитинства, твоєї юності, твоєї дозріlostі, – вони протягом усеньких твоїх років стоять на поріжку твоєї долі, дивляться тобі всередину пристрасними своїми очима... І маєш відчуття, що якби зараз сам або хтось інший спробував зірвати хоч би одне-однісіньке їхнє стебло із чорно-кривавими дзвонами, то вирвав би його не з землі, а наче зі своєї власної душі, – а ти здригаєшся в передчутті чогось лихого й недобого (Є. Гуцало).</i></p>		
<p>Тема 4. Зміни приголосних у потоці мовлення.</p> <p>1. Прочитайте, знайдіть випадки порушення милозвучності. Чим вони зумовлені? 1. <i>Ти віриши в казку?! Страйвай... Посидь... Ти віриши Вір же І ні на хвилю не похитнись</i> (Б. Олійник). 2. <i>Криничку ручай прив'язав, щоб за клином гусиним вона не знялася, бува, у заморські краї</i> (Б. Остапенко). 3. <i>Співає дзвін на всю околицю. І все живе, здається, молиться</i> (С. Андрущак). 4. <i>Та що це, Дмитре, котиться із нами?</i> (А. Бортняк). 5. <i>Вірилось у людей, в талант, в науку, в свої сили</i> (С. Васильченко). 6. <i>І знов наді мною майнуло чародійство казки</i> (М. Стельмах). 7. <i>Вересень у рідному селі пахне перестиглими слившими</i> (С. Пушик). 8. <i>І, напевно, наші бджоли залітали аж туди, де цвіло гречане поле</i> (Д. Павличко). 9. <i>Ще й, звісна річ, розказую не все я</i> (Л. Костенко). 10. <i>Хоч і тепло ще, та осінь вже підходить жартома</i> (Н. Забіла).</p> <p>2. У котрому рядку в усіх словах відбувається асиміляція приголосних при вимові? 1. Якби, абстрактний, баскетбол, вчиться, волинський. 2. Туристський, лічба, шістдесят, невістці, роззброїти. 3. Екзамен, свіжість, людський, вчиться, коротишати. 4. Незалежність, росяний, хусточці, сміється, заквітчати. 5. Честь, підказати, діжци, хвилюється, пшеничний.</p>	8	10
<p>Тема 5. Орфографія її основні поняття і правила.</p> <p>1. Переглянути особливості вивчення тем з орфографії та пунктуації в шкільній лінгводидактиці, здійснити оцінку ефективності використаних методів.</p> <p>Підготуйте наукову доповідь із презентацією на тему: Літературна мова. Мовна норма. Культура мови.</p>	6	14
<p>Тема 6. Правопис іменників, прикладок, великої літери.</p> <p>1. Підготуйте наукову доповідь із презентацією на тему: Морфологічні норми сучасної української літературної мови, варіанти норм</p> <p>2. Проаналізуйте систему вправ, спрямованих на вивчення іменника (підручник для 3-4 класу).</p> <p>3. Визначити відмінки іменників. Побудувати словосполучення (речення), вживаючи виділені іменники в іншому відмінку з тим самим закінченням. Обґрунтуйте виконання. Як називаються такі відмінкові форми? (26.) <i>Я дивлюсь на вишні, і в них справді то тут, то там паленіють розпухлі щічки. А мати показує, що на покручі гороху з'явився ще сонний перший цвіт, а на ранній груші шаріють грушки, оті, ішо віясто придишаються до землі.</i></p> <p>4. Скласти словосполучення або речення, вживаючи подані іменники як залежні слова у формі родового відмінка одинини й множини. Чи</p>	10	20

однакові в них закінчення? Чому? Чи всі мають форми обох чисел?
 (26.) *Ліс, лісок, лісовик, лісничий, вітер, вітерець, вітрюган, гай, гайок, гайочок, дощ, дощик, дощовик, голос, голосок, голосочок, голосище.*

Тема 7. Правопис прикметників, числівників та займенників.

1. Проаналізувати правила у підручниках для 3-4 класів, де вивчаються прикметники, числівники, займенники.

2. Від прикметників утворити можливі форми ступенів порівняння, з'ясувати, чому від усіх прикметників, поєднаних із тими самими іменниками, ступеневі форми не утворюються. Скласти речення з утвореними ступеневими формами (до двох слів на вибір).

Високе й розлоге багаторічне дерево; тремка золота берізка; старий зблаклій папір; щедра цілюща скарбниця; глибокі каламутні води; рідне предковічне місто; високі багряні спалахи; ніжно-блакитний теплий день; прадавні високі степові могили; холодна мінеральна вода; дивовижні золотаві зорі; густа непроглядна синява; опале 39 різnobарвне осіннє листя; рідний незабутній батьківський дім; пречудовий утасмничений світ казки; глибока швидкоплинна ріка.

3. Виписати займенники разом зі словами, з якими вони пов'язані, поділяючи на групи за належністю до розрядів за значенням та мовними ознаками, назвати морфологічні ознаки кожного. Відзначити, чи всі виділені однозвучні слова є займенниками, обґрунтувати відповідь. 1. Привітай же, моя ненько, моя Україно, моїх діток нерозумних, як свою дитину. 2. Перебеня, старий, сліпий, — хто його не знає? 3. Отакий-то Перебеня, старий та химерний! 4. Ходи собі, мій голубе, поки не заснуло своє серце ... 5. Журбою не накличу собі долі. 6. Не втирайте ж мої сльози, нехай собі лягуться. 7. Рости, рости, тополенько, все в гору та вгору. 8. Виний трошки сего зілля — все лихо загойть. 9. Не слухала стара мати, робила, що знала, — все бачила чорнобрива, сохла і мовчала. 10. Сама хоче мене мати в землю поховати... А хто ж її головоньку буде доглядати? 11. Ніхто того не побачить, ніхто не спитає: «Де ти була, що робила?» Сама собі знає. 12. Умовк кобзар, сумуючи, щось руки не грають. 13. В таку добу під горою, біля того гаю, що чорніє під водою, щось біле блукає. То дівчинаходить й сама не зна (бо причинна), що такеє робить! 14. Така її доля... О боже мій мілий! За що ж ти караєш її, молоду? (Із тв. Т. Шевченка).

3. Записати числа словами, вжити іменник, наведений у дужках, у потрібному відмінку. Скласти словосполучення, вживаючи подані числівники у родовому, давальному, орудному відмінках, позначити закінчення. (1б.) 2,7 (кілометр), 104 (кілограм), семero (теля), 1878 (дерево), 177 (будинок), 1245 (сторінка).

6

20

Тема 8. Написання форм дієслів та прислівників та службових частин мови.

1. З'ясувати морфемну будову дієслів. Визначити спосіб дієслівного словотвору (дієслова поставити у початковій формі!): написало, виходила, знаходжу, зробить, повірмо, привозьте, спечуть, зловтішатися, вип'є, обнародують, подвоюються, обжився, викає,

8

20

скажімо, дай, попоходжу, дозрівають, чутимемо, сушишимемо, брязкомтимуть, доміряю, вимовте, виписуй, світити, попереджу, звикають, обездолив, опустіла, гішає, передбачать, задимлять, зганьбив, виніс, відмінно, прокричу.

2. Увести в контекст і виконати повний морфологічний аналіз дієслів: хай подумаю, розсміюся, нехай вирішать, сказати б, скис, завесніла, виконуватимемо, змерз би, здобудьте, прилечу, перевірятиму, принесімо, вицокують, зашелестять, накресліть, знати, ви'грає', задивишся, пригорнуся, засніжило, перекажіть, були назвали, буде думати, робить, вичікувати.

3. Увести прислівники у мінімальний контекст і визначити розряди за значенням: навшпиньки, дуже, підтюпцем, навіщо, удень, знічев'я, привітно, жартома, занадто, додому, навесні, згарячу, верхи, навмисно, донині, надзвичайно, байдуже, вовком, ледве, зопалу, напровесні, десь, босоніж, спросоння, туди, грізно, багато, довкола, чимало, спересердя, безперечно, одвіку, навпомачки.

4. Пояснити походження, структуру та правопис прийменників: ради, за, заради, над, з-перед, між, напередодні, крім, серед, посеред, очима, у відношенні до, крізь, побіля, у плані, просто (неба), остроронь, зі, близько, у зв'язку з, наприкінці, позз, к, згідно з, поза, з-проміж, слідом за, об, довкруг, починаючи від, після, вглиб, піді, паралельно з, щодо, замість, на чолі, задля, у напрямі до, у силу, неподалік від, у.

Тема 9-10 . Синтаксис і пунктуація.

1. Відрядагуйте речення, поясніть причини появи мовних помилок. 1. Іван Франко відносив цю проблему до глибоко психологічної... (zahystmovy.org.ua). 2. Одещину повністю укомплектували комплексами телемедицини (з) (УІ). 3. Відколи стартував проект і що змусило підняти мовне питання? (chytomo.com). 4. За звітом ЮНЕСКО десять мов в Україні знаходяться в критичному стані (Гр.). 5. Навчання музиці не впливає на розумові здібності дітей (УНІАН). 6. За її словами, наразі « ситуація стала набагато спокійніше, людей не вулицях менше» (УНІАН). 7. У першу чергу оцінюватися буде не сама собака, а її господар – вміння працювати з твариною, поведінка на рингу, реакція на несподівані ситуації і т. д. (УНІАН).

2. Визначте типи складних речень (складносурядне, складнопідрядне, безсполучникове). 1. На вулиці холодно та темно, проте на горизонті уже з'явились рожеві смуги. 2. МОК рекомендує, щоб в Олімпіаді-2024 брали участь 50% чоловіків та 50% жінок. 3. У Донецькому степу кургани – звична картина, без них неможливо уявити цю землю. 4. Звісно, можна прописати QR-коди, створити мобільні додатки, запакувати все у модні гаджети, проте ніщо ніколи не замінить живого спілкування. 5. Змінилися часи, щезли старі традиції, і навіть природне бажання дівчат вийти заміж усе частіше змінюється стосунками, які ні до чого не зобов'язують, надто ж чоловіків, – зате опристойнені доброзвучною дефініцією «цивільний шлюб». 6. Промені сонця фарбують сніг у золотий, рожевий та фіолетовий колір, а ранковий туман нагадує море з білими бурунами. 7. За інформацією Освіта.ua, кількість посад у підрозділах апарату МОН, які формують і реалізують політику, зменшується з 177 до 160, при цьому буде збільшено кількість посад у структурних підрозділах, що відповідають за забезпечення діяльності МОН – з 183 до 198 (osvita.ua). 8.3 кортежу вийшли люди у святошній гуцульській одежі: все, від капелюхів і

вінків на головах і аж до постолів на ногах, зшито, вишило, вичинено, оздоблено власними руками.

Поширте подані речення відокремленими обставинами та означеннями.

3. Плються пающи чудові. 2. Чути переплески весла. 3. Сонце сховалося за лісом. 4. Місяць уперся рогами в білу пухнасту хмарину. 5. Тихий сон стуляє вій.

2. Напишіть твір на тему «На лузі», використовуючи слова м'який, медвяний, духмяний, м'ята, в'ється, трав'яний, рясно, зоря, різномін'я, в'януть, надвечір'я, пуп'янки, любов'ю.

З'ясуйте, чому в одних випадках виділені означення розділяються комами, а в інших –ні.

1. Погляд матері зупинився на листочку **світлім, березовім**, що зірвався, метнувшись увірсь, неспокійний, наче поезія (І.Світличний). 2. Сім'ю Вихорів зустрів також цей **свіжий луговий** запах. Поблизу росою, трави стояли **тихи, принишки**, бо ранок був теж тихий та безвітряний і обіцяв **сонячний жаркий** день (Г.Тютюнник). 3. **Старезний, густий, предковічний** ліс на Волині (Л.Українка). 4. **Голубі, сині, фіолетові, рожеві** пасма снувались над горами. І бачив враженій юнак широкий, безкрайний виднокіл (І.Цюпа). 5. Любо в гаю соловейко виспівує, слухаю ніжне ляцання: **чистую, щирую** річ українську чую я в тім щебетанні (А.Кримський).

Тема 11. Мовні засоби художнього стилю.

1. Розташуйте синоніми за ступенем інтенсивності ознаки: **огрядний, посміхатися, повний, реготатися, товстий, сміятися**.

2. Підкресліть в тексті метафори. Опишіть, яка картина виникла у вашій уяві.

Весна аж співала навколо, бриніла ніжним південним вітерцем. Усе в лісі радіє, а береза плаче. Під гарячим промінням сонця сік швидко тече по її білому тілу, через кору він проступає назовні. Таке враження, що цесльози берези.

Складіть твір-мініатюру «*Співає осінь золота*», використовуючи метафори.

3. За поданими ключовими словами побудуйте текст, вживаючи антоніми: **світлий, миттєвий, блідий, веселий, невтомний**.

4. Доберіть до виділених слів антоніми.

*Над луками, залитими квітневою повінню, холонув оранжевий вечір, зануривши в **мілкі** прибережски далеке полум'я хмар. І чим глибше за пагорби **поринало** сонце, тим нижчою ставала заграва, **вужчую** – вогняста смуга у воді понад лозами, наче хвилі ткали її кудись під берег. За день води **убуло**... Над обрієм дотліла і **згасла** сонячна заграва. Незабаром з обох боків звелися справді **круті**, розмиті береги, з яких соковитими жилами звисало у воду і гуло від найменшого дотику **міцне** берестове коріння. Заходило сонце, у вузеньких хутірських вуличках стояла червона курява, в садках варилася на триніжках вечеря, гупали об землю спілі яблука (За Г.Тютюнником).*

8

10

Тема 12. Мовленнєва і мовна компетенція молодшого школяра.

1. Напишіть твір-роздум на тему: «*Куди йдемо? Який лишаєм слід?*», вживаючи різні типи речень.

2. Пригадайте та оберіть будь - яку казку і за планом напишіть до неї анотацію.

6

10

<p>3. Подані слова введіть в речення, утворені речення об'єднайте в розповідь.</p> <p style="text-align: center;">Весна</p> <p><i>Квітуча, природа, садки, обсипані, гірлянда, квіти, травиця, рожеве, яблуні, вбрання, щедро, цвіт, захоплено, дивовижно, свіжість, краса, затишно, п'янкий, аромат.</i></p>		
<p>Тема 13. Поняття про текст. Будова тексту.</p> <p>1. Складіть міні-оповідання на тему: «<i>O рідна земле, моя люба нене!</i>» з такими підметами: <i>сотні літ; багато крові; чимало води; ніхто із них; сон солов'їв, Сізіфова праця, усі ми; Верховна Рада України; Тарас Шевченко.</i></p> <p>2. Доберіть 5 художніх текстів із підручника «Літературне читання» для 4 класу і визначте їх структуру.</p> <p>3. Доберіть до виділених слів синоніми.</p> <p><i>Над річкою вечоріс, прохолоднішає на ніч. На сухому пагорбі по той бік річища маячило село, майже зо всіх боків обступлене тихим, оранжевим, як і небо, паводком. Тоді Андрій прожогом схоплювався з постелі, смалив цигарки, никав по хаті, натикаючись на стільці і гуркаючи ними об підлогу... Як тільки сонце виринуло з-за перелогів і степ усміхнувся до нього рум'яними росами, почули куренівці далекий грізний гуркіт, що все наблизжався і наблизжався (З тв. Г.Тютюнника).</i></p>	6	8
<p>Тема 14. Структурно-композиційні способи мовленнєвої діяльності.</p> <p>1. Поясніть різницю між словами у парах синонімів, попередньо увівши їх у словосполучення.</p> <p><i>Свічадо – дзеркало, вої – воїни, гуманність – людяність, ратний – бойовий, офірувати – жертвувати, рать – битва, уста – губи, чоло – лоб, перст – палець, десница – права рука, ректи – говорити, знатний – відомий.</i></p> <p>2. Відшукайте антоніми та з'ясуйте, до якої частини мови вони належать у таких реченнях.</p> <p><i>Зима без снігу – літо без хліба. Лихий доброго псує. Добро пушить, а лихо сушиТЬ. Радість красить, а печаль палиТЬ. На чорній землі білий хліб родить. М'яко стеле, та твердо спати. Догана мудрого більше важить, ніж похвала дурного. Чужого хорошого не гудь, а свого поганого не хвали. Одна гора високая, а другая низька. Одна мила далекая, а чужая близька (Народна творчість).</i></p>	4	8
<p>Тема 15. Ключові ознаки різних типів текстів.</p> <p>1. З підручника «Літературне читання» для 3 класу доберіть 5 художніх текстів різних типів, визначте їх тему, ідею, художні засоби <i>Доберіть до виділених слів антоніми.</i></p> <p>2. Над луками, залитими квітневою повінню, холонув оранжевий вечір, зануривши в мілкі прибережки далеке полум'я хмар. І чим глибше за пагорби поринало сонце, тим нижчою ставала заграва, вужчою – вогняста смуга у воді понад лозами, наче хвилі ткали її кудись під берег. За день води убуло... Над обрієм дотліла і згасла сонячна заграва. Незабаром з обох боків звелися справді круті, розміті береги, з яких соковитими жилами звисало у воду і гуло від найменшого дотику міцне берестове коріння. Заходило сонце, у вузеньких хутірських вуличках стояла червона курява, в садках варилася на триніжках вечеря, гупали об землю спілі яблука (За Г.Тютюнником).</p> <p>3. Побудуйте твір-роздум на тему: «Що для людини значить рідна мова».</p>	4	8

4. Складіть науковий і художній опис чорнобривців.		
Всього	94	178

8. Індивідуальні завдання

Варіант 1

1. Написати реферат «Новий правопис української мови»
2. Законспектувати основні вимоги до підручників з української мови.
3. Затранскрибувати текстові фрагменти, використовуючи матеріали довідників (текст взяти з підручника для 4 класу).
4. Виконайте морфологічний розбір виділених слів.

Жертовність – вершина будь-якої віри, її **можна** не схвалювати **й** не сприймати, та вона гідна щонайвищої поваги. **Бо** це пік духу, а **саме** духом людина виокремлюється із природи. Саме він дав їй змогу усвідомити свою конечність, і ця **усвідомлена** конечність зродила незчисленну кількість найрізноманітніших людських діянь. **Хоч** що кажіть, а кожному кортить утілити свій дух, свій розум, свої руки в щось конкретне, **лишивши** якийсь слід по собі **для** нашадків. Ілюзія, звичайно, але з тих, що рухають цивілізацію **вперед**, не давши змоги оскотинитись людині (П.Дідула).

Варіант 2

1. Написати реферат «Правопис префіксів і суфіксів».
2. Списати текст з підручника для 3 класу, підкреслити місця, де учень може допустити помилку, пояснити написання слів з орфограмами.
3. Відредактуйте речення. «Тихо-тихо, тільки цвітучі липи та акаїї під вікном шелестять та зазирають своїм запахущим гіллям до кімнати. 2. Познайомившись з Григорієм близче, стало зрозуміло, яка це чудова людина. 3. Завдяки дощу я підхопив нежить 4. За велосипедистом, що мчав обабіч дорозі, здіймалася курява. 5. Він давно вже не проживає по цьому адресу. 6. Конструктор має займатися не тільки розробкою штампів, а й контролювати їх виготовлення в цеху. 7. Я маю кілька застережень відповідно до вашої поведінки. 8. Засідання розпочнеться в одинадцятій годині».
4. Виконайте розбір речення за членами речення.

Рідні пісні навіювали на нього багато споминів, змушували задуматись над своїм життям.

Варіант 3

1. Написати реферат «Тире між підметом і присудком. Тире в простому реченні».
2. Перепишіть слова, поставивши правильно наголос.

Вимова, шолом, олень, гуртожиток, дочка, середина, завдання, зізнання, камбала, корисний, індик, бруньки, діалог, диспансер, нарізно, товстий, цемент, хапнути, чепурний, некролог, помилки, затишно, мертвий, зернятко, аналог, чарівний, щипці, довідник, сантиметр, термометр, міліметр, торф'яний, видання, новина, решето, кулінарія, ненавидіти, листопад, разом, урочистий, донька.

3. Поділіть прийменники на групи за походженням і структурою.

Від, посеред, з-поміж, для, задля, круг, коло, близько, наперекір, попереду, завдяки, побіля, у відношенні до, поряд з, усупереч, залежно від, просто, незважаючи на, слідом за, у зв'язку з, насупроти.

4. Напишіть твір-роздум на тему: «*Куди йдемо? Який лишаєм слід?*», вживаючи різні типи речень.

Варіант 4

1. Написати реферат «Розділові знаки при прямій мові. Оформлення діалогу».
2. Випишіть з художньої літератури п'ять речень, у яких тире ставиться на місці пропущеного члена речення.

3. Запишіть слова іншомовного походження з ненаголошеними голосними. Запам'ятайте їх правопис. Користуючись «Словником іншомовних слів», з'ясуйте значення підкresлених слів.

Математика, кореспондент, директор, асистент, аритмія, дивізія, абонемент, дисертація, десерт, ритуал, дидактика, диктант, алгорія, деканат, антибіотик, кореляція, економіка, ретрансляція, конституція, африката, режисер, адвербалізація, диригент, дисиміляція, бюлєтень, терикон, ректор, лінгвістика, дресирувати, декрет, репетитор, реферат, декламація, сегмент, секрет, диплом, література, декоративний, титан, система, жирафа, белетристика.

4. Складіть міні-оповідання на тему: «*O рідна земле, моя люба нене!*» з такими підметами: *сотні літ; багато крові; чимало води; ніхто із них; сон слов'їв, Сізіфова праця, усіми; Верховна Рада України; Тарас Шевченко*.

Варіант 5

1. Написати реферат «Порівняння, розділові знаки в складносурядних і складнопідрядних реченнях».
2. Доберіть самостійно і запишіть по 15 слів з ненаголошеними голосними [e] та [i]. Поясніть, де можливо, їх правопис.
3. Користуючись тлумачним словником, з'ясуйте, які значення поданих слів утрачені в сучасній мові.

Ватага, мануфактура, острог, галузь, поїзд, урна.

4. Складіть міні-розвідь, оповідання чи діалог на тему: «*Шануйте добуте трудом поколінь, примножте його у пошані*»

Варіант 6

1. Запишіть слова фонетичною транскрипцією. При цьому поділіть їх на три групи: 1) слова, у яких відбувається асиміляція за дзвінкістю; 2) слова, у яких відбувається асиміляція за глухістю; 3) слова, у яких асиміляція не відбувається.

Голубка, рибка, боротьба, полегкість, полегшування, дружка, анекдот, ложка, стружка, просьба, нігти, вилазка, низько, мигтіти, розвідка, берізка, дъогтьовий, екзамен.

2. Написати реферат «Синоніми. Види синонімів»
3. Складіть речення, у яких наведені слова були б то підметом, то присудком, то звертанням. Діти, сонце, радість, земля, мрія.
4. Складіть міні-розвідь про свою родину на тему: «*На старих фотографіях всі молоді*», вживаючи різні типи складних речень.

Варіант 7

1. Написати реферат «Українська фразеологія»
2. Запишіть слова, розкриваючи дужки. Поясніть правопис.
Благослове(н)ий, шале(н)ий, леви(н)ий, анте(н)ий, годи(н)ик, свяще(н)ий, окая(н)ий, страше(н)ий, блаже(н)ий, нескінче(н)ий, написа(н)ий, адресова(н)ий, однозмі(н)ий, ешелон(н)ий, реформе(н)ий, журавли(н)ий, захоплю(н)ий, оновле(н)ий, гороби(н)ий, скаже(н)ий, огне(н)ий, електро(н)ий, лату(н)ий, орли(н)ий, височе(н)ий, довгожда(н)ий, непримире(н)ий, незліче(н)ий.

3. Замініть подані фразеологізми словами-синонімами чи синонімічними словосполученнями, поясніть відтінки у лексичному значенні.

Товкти воду в ступі. Зірвати маску. Підкручувати гайки. Номер не пройде. Сходити зі сцени. Немає клепки в голові. Не святі горшки ліплять. Стригти під один гребінець. Куй залізо, поки гаряче. Не в ті взувся. Дати драла. Заварити кашу.

4. Напишіть твір на тему «*На лузі*», використовуючи словам 'який, медвяний, духмяний, м'ята, в'ється, трав'яний, рясно, зоря, різномінів'я, в'януть, надвечір'я, пуп'янки, любов'ю.

9. Методи навчання. Словесні (розвідка, бесіда, лекція тощо). Наочні (ілюстрування, демонстрування тощо). Практичні (вправи, практичні роботи тощо), репродуктивний метод, частково-пошуковий метод, навчальна робота під керівництвом викладача, самостійна робота студентів, розв'язування творчих завдань, інтерактивні методи навчання, дидактичні ігри, метод проектів тощо.

10. Методи контролю. Усне та письмове опитування, тестовий контроль, екзамен, презентація наукової, творчої роботи. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється за: національною диференційованою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); національною недиференційованою шкалою (зараховано, незараховано); 100-балльною шкалою; шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, F, FX).

11. Критерії оцінювання результатів навчання.

Критерії оцінювання семінарських/практичних занять: максимальна кількість балів, які може отримати здобувач освіти на одному занятті – 4.

При визначенні кількості балів за заняття викладач керується такими критеріями:

4 (відмінно) – високий рівень навчальних досягнень. Виставляється у тому випадку, якщо здобувач освіти володіє глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями навчального матеріалу в повному обсязі та здатний їх ефективно використовувати для виконання всіх передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь студента правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Здобувач освіти вміє самостійно знаходити джерела інформації і користуватися ними, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причиново-наслідкові та міждисциплінарні зв'язки, робить аргументовані висновки. Самостійно, правильно, в повному обсязі виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно складеним планом. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії.

3 (достатньо) – середній рівень навчальних досягнень. Виставляється, якщо здобувач освіти на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння репродукує навчальний матеріал та виконує практичні завдання з частковою допомогою викладача. Недостатньо обґрунтовано аналізує і порівнює інформацію. У процесі відповіді та виконання практичних завдань допускає помилки, які самостійно виправити не може.

2 (задовільно) – початковий рівень навчальних досягнень. Виставляється, якщо здобувач освіти за допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та усвідомлено виконує окремі частини практичних завдань.

1 бал ставиться в тому разі, коли студент за допомогою викладача розпізнає окремі об'єкти, явища та факти навчального матеріалу; у процесі відповіді припускається суттєвих помилок.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Самостійна робота студентів, як правило, включає опрацювання відповідних методологічних та методичних джерел, лінгвістичної та лінгводидактичної літератури з проблем сучасної української мови. Ефективність самостійної роботи студента виявляється на практичних заняттях і відображається у загальній оцінці за тему.

Максимальна кількість балів: 6. **Денна форма.**

Критерії оцінювання	Зміст
Глибина опрацювання літератури та джерел (2 бали)	2 бали – повне та всебічне опрацювання методологічних, методичних, лінгвістичних і лінгводидактичних джерел. Робота демонструє глибоке розуміння тематики і проблем сучасної української мови. 1 бал – опрацьовано більшість основних джерел, але аналіз не повністю розкриває всі аспекти проблематики. 0 балів – обмежене використання джерел, поверхневе опрацювання матеріалів.

Аналіз і критичне осмислення інформації (2 бали)	2 бали – здобувач критично осмислює матеріали, аналізує проблеми з різних точок зору, робить аргументовані висновки. 1 бал – частковий аналіз, висновки обмежені або недостатньо аргументовані. 0 балів – відсутність критичного аналізу, неправильні або необґрунтовані висновки.
Самостійність і оригінальність роботи (2 бали)	2 бали – робота демонструє високий рівень самостійності, оригінальний підхід до розв'язання проблеми, власні висновки. 1 бал – часткова самостійність, робота містить запозичення з джерел без достатнього власного внеску. 0 балів – робота є компілятивною або містить plagiat.

Критерії оцінювання самостійної роботи – заочна форма, максимальна кількість балів: 27.

Критерії оцінювання	Зміст
Глибина опрацювання літератури та джерел (5 балів)	5 балів – здобувач опрацював широкий спектр літератури (методологічної, методичної, лінгвістичної, лінгводидактичної), продемонстрував глибоке розуміння тематики і проблем сучасної української мови. 4 бали – опрацьовано більшість необхідних джерел, матеріал опрацьовано ґрунтовно, але аналіз не повністю розкриває всі аспекти теми. 3 бали – опрацьовано основні джерела, але аналіз проблеми поверховий. 2 бали – часткове опрацювання джерел, недостатній аналіз матеріалів. 1 бал – мінімальне використання літератури, відсутній детальний аналіз. 0 балів – джерела не опрацьовані або не відповідають тематиці.
Аналіз і критичне осмислення інформації (10 балів)	10 балів – здобувач здатен критично осмислити матеріал, глибоко проаналізувати різні точки зору, зробити аргументовані висновки. 9 балів – здобувач здатен критично осмислити матеріал, глибоко проаналізувати різні точки зору, зробити часткові висновки. 8 балів – здобувач здатен критично осмислити матеріал, глибоко проаналізувати різні точки зору, зробити поверхові висновки. 7 балів – хороший рівень аналізу з деякими незначними недоліками, висновки загалом коректні. 6 балів – рівень аналізу має незначні недоліки. 5 балів – здобувач здатен не завжди критично проаналізувати різні точки зору науковців. 4 бали – хороший рівень аналізу, але в роботі відсутні творчі підходи і креативність. 3 бали – відзначається логічною незавершеністю, поверховим викладенням матеріалу. 2 бали – аналіз частковий, поверховий, висновки не аргументовані. 1 бал – слабкий аналіз, висновки без обґрунтування або некоректні. 0 балів – відсутність аналізу або неправильні висновки.

Оригінальність і самостійність роботи (5 балів)	5 балів – робота є самостійною, демонструє оригінальність підходу, власні обґрутовані висновки. 4 бали – робота переважно самостійна, з певними елементами оригінальності, проте деякі частини містять запозичення з інших джерел. 3 бали – в роботі обмежена оригінальність, значне використання матеріалів без самостійного опрацювання. 2 бали – неповний виклад матеріалу. 1 бал – поверховий виклад матеріалу. Висновки не відповідають змісту. 0 балів – робота містить плагіат або повністю компілятивна.
Відповідність завданню (4 бали)	4 бали – робота повністю відповідає поставленому завданню, всі аспекти теми розкриті. 3 бали – не повністю робота відповідає поставленому завданню, всі аспекти теми розкриті. 2 бали – схематичний, частковий виклад матеріалу. 1 бал – робота частково відповідає завданню, деякі аспекти теми не розкриті. 0 балів – робота не відповідає темі або завданню.
Оформлення роботи (3 бали)	3 бали – робота оформлена відповідно до вимог: структурована, без помилок, з правильно оформленим списком літератури. 2 бали – робота оформлена відповідно до вимог: структурована, без помилок, некоректно оформленій список літератури. 1 бал – оформлення роботи лише частково відповідає вимогам. 0 балів – порушення вимог до оформлення або структура роботи не відповідає завданню.

Критерії оцінювання ІНДЗ: максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти – 10.

Критерії оцінювання	Зміст
Повнота виконання завдання (3 бали)	3 бали – завдання виконане повністю, усі питання опрацьовані, всі етапи дослідження проведенні. 2 бали – завдання виконане частково, не всі етапи або питання опрацьовані. 1 бал – завдання виконане неповністю, основні частини відсутні. 0 балів – завдання не виконане або виконане некоректно.
Наукова та практична обґрутованість (2 бали)	2 бали – завдання обґрутоване науково, висновки логічно випливають із дослідження, використано актуальні наукові джерела. 1 бал – частково обґрутоване, є помилки в логіці або використанні джерел. 0 балів – завдання не має наукового або практичного обґрутування.
Оригінальність і самостійність (2 бали)	2 бали – робота виконана самостійно, без плагіату, з проявом творчого підходу. 1 бал – частково самостійна робота, є підозри на плагіат або копіювання без вказівки на джерела. 0 балів – наявність плагіату або повне копіювання з інших

	робіт.
Оформлення роботи (1 бал)	1 бал – робота оформлена відповідно до вимог: структурована, без помилок, використано належний формат. 0 балів – порушення вимог до оформлення або наявність значних помилок.
Захист роботи (2 бали)	2 бали – здобувач повністю та впевнено захищає роботу, аргументовано відповідає на всі питання. 1 бал – захист неповний, не на всі питання надані чіткі відповіді. 0 балів – нездовільний захист або нездатність аргументувати свої висновки.

Модульний контроль здійснюється в тестовій формі на платформі MOODLE.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти Денна форма навчання

Поточне оцінювання та самостійна робота								Iнд 3	ПК	Сума
Змістовий модуль 1										
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	C.p.	MK				
4	4	4	4	4	4	6				
Змістовий модуль 2										
T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	C.p.	MK				
4	4	4	4	4	4	6				
Змістовий модуль 3										
T 11	T 12	T 13	T 14	T 15	C.p.	MK				
4	4	4	4	4	4	6				

Заочна форма

Поточне оцінювання та самостійна робота							Iнд 3	ПК	Сума
Змістовий модуль 1									
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	C.p.	MK			
4	4	4	4	4	27	10			
Змістовий модуль 2									
T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	C.p.	MK			
4	4	4	4	4	27	15			
Змістовий модуль 3									
T 11	T 12	T 13	T 14	T 15	C.p.	MK			
4	4	4	4	4	26	15			

Шкала оцінювання: національна та ЕКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90–100	A	відмінно	
82–89	B	добре	

75–81	C		зараховано	
69–74	D	задовільно		
60–68	E			
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

13. Рекомендована література

Основна

- Бодик О. П. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія Київ : Центр учебової літератури, 2021. 413 с.
- Волошина Г. П., Роєнко Л. М. Методика навчання освітньої галузі «Мови і літератури»: термін. слов.-довід. вчит. поч. школи / укл. Г. П. Волошина, Л. М. Роєнко. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2016. 288 с.
- Греб М. М. Теоретичні засади навчання лексикології і фразеології майбутніх учителів початкових класів Київ : Центр учебової літератури, 2020. - 318 с.
- Комарова З. І. Сучасна українська літературна мова: фонетика, орфоепія, графіка, орфографія Умань : Візаві, 2023. 202 с.
- Новий український правопис: навчальний посібник. Київ: навчальна книга – Богдан», 2020. 284 с.
- Пономарьова К. І. Формування комунікативної компетентності молодших школярів у процесі навчання української мови Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. - 87 с
- Прищепа О. Ю. Формування і розвиток навичок письма молодших школярів на засадах диференційованого підходу. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 71 с.

Допоміжна

- Гreb M. M. Теоретичні засади навчання лексикології і фразеології майбутніх учителів початкових класів. Київ : Центр учебової літератури, 2020. 318 с.
- Пономарьова К. І. Формування комунікативної компетентності молодших школярів у процесі навчання української мови. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 87 с.
- Сучасна українська мова : [підручник] / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін.; За ред. О. Д. Пономарєва. – 2-ге вид., перероб. Київ : Либідь, 2001. 400 с.
- Українська мова: Практикум: Навч. посібник / Пазяк О. М., Сербенська О. А., Фурдуй М. І., Шевченко Л. Ю. Київ : Либідь, 2010. 384 с.
- Шкуратяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: модульний курс: навчальний посібник. Київ : Вища школа, 2007. 823 с
- Шуляк С. А., Задояна Л. М. Українська мова за професійним спрямуванням. Умань : Візаві, 2023. 202 с.
- Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. 4-те вид. Київ : Освіта, 2000. 254 с.

14. Інформаційні ресурси

https://www.president.gov.ua	Офіційне партнерство Президента України
www.mon.gov.ua	Міністерство освіти і науки України
http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi	Сайт Верховної Ради України

http://www.nau.kiev.ua	Сайт ЗАТ «Інформтехнологія»
www.liga.net	Законодавство, новини, договори...
http://www.library.kr.ua/libworld/elib.html	Бібліотеки в Інтернеті
http://www.nbuvgov.ua/	Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
http://www.nbuvgov.ua/eb/ep.html	Електронний фонд наукових публікацій (Київ)
http://www.hronos.km.ru/	Хронос – Добірка історичних матеріалів
http://www.infociti.kiev.ua/	InfoCiti (Київ) Тексти з комп'ютерних технологій
http://lib.meta.ua/	Бібліотека на Meta.ua (Харків)
http://www.utoronto.ca/elul/	Електронна бібліотека української літератури (Канада)
http://www.library.edu-ua.net/	Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського (Київ)
http://www.gntb.n-t.org/	Державна науково-технічна бібліотека України (Київ)
http://www.4uth.gov.ua/	Державна бібліотека України для юнацтва (Київ)
http://www.nplu.kiev.ua/	Національна парламентська бібліотека України (Київ)
https://dls.udpu.edu.ua/	Інформаційно-освітнє середовище для студентів очної та заочної (дистанційної) форм навчання